

O colecție necesară oricărui jurist:

- reunește între copertele fiecărei culegeri informații esențiale și extinse din domeniul abordat, înlesnind astfel utilizatorului activitatea de cercetare, reducând semnificativ și eficient timpul dedicat acesteia;
- prezintă pachete de acte normative consolidate, atent selectate în vederea acoperirii domeniului vizat, îmbogățite cu note și referințe utile, structurate și evidențiate profesionist și menite a facilita înțelegerea voinței și a intențiilor legiuitorului (prin semnalarea și/sau prin prezentarea unor corelații ori a unor spețe relevante, în unele cazuri prin oferirea unor lămuriri punctuale etc.);
- este tipărită pe hârtie albă de calitate superioară, ideală pentru adnotările necesare în activitatea didactică și practică;
- beneficiază de grafică specială (în vederea unui plus de evidențiere a informațiilor-cheie);
- seria PREMIUM din cadrul colecției PRO LEGE include un vast material informativ suplimentar (după caz, jurisprudență europeană, mai multă jurisprudență națională și mai multe legi conexe integrale sau în extras, varii adnotări etc.);
- fiecare culegere în parte constituie, practic, un instrument juridic complex, indispensabil activității de zi cu zi în cadrul domeniului căruia îi este dedicată și pe care îl reprezintă, organizând unitar informațiile necesare unei bune cunoașteri a domeniului respectiv.

COORDONAREA GENERALĂ a Colecției PRO LEGE este asigurată de consilier juridic Oliviu Crăznic. Așteptăm sugestiile și propunerile dvs. pe adresa prolege@universuljuridic.ro

UNIVERSUL JURIDIC SRL

București, Bd. Iuliu Maniu, nr. 7, Corp C, parter, Sector 6
telefon: 021.314.93.15; 0733.674.222; fax: 021.314.93.16

Codul penal și Codul de procedură penală

**Ediția a 17-a,
rev.**

**Ediție îngrijită
de prof. univ. dr.
Dan Lupașcu**

**Universul Juridic
București
-2020-**

e) realizarea accesului persoanelor vizitatoare în locul de deținere numai cu echipamentul propriu de protecție, în vederea respectării măsurilor de prevenție și siguranță medicală;

f) acordarea dreptului la comunicări online, indiferent de situația disciplinară a persoanei private de libertate și periodicitatea legăturii cu familia;

g) amânarea exercițiului dreptului la vizită intimă și punerea în aplicare a recompenselor cu permisiunea de ieșire din penitenciar, dacă prin acordarea acestora sunt afectate măsurile de prevenție și siguranță medicală;

h) relocarea unor efective mari de persoane private de libertate în alte locuri de deținere, indiferent de profilul acestora, în centre educative/centre de detenție, sau în alte stabilimente ori facilități de cazare aparținând unităților care fac parte din sistemul național de apărare, ordine publică și siguranță națională, în situația existenței unui risc epidemiologic crescut sau operativ, extins la nivelul unui penitenciar, cu afectarea persoanelor private de libertate sau a personalului;

i) stabilirea regulilor de distanțare socială, a măsurilor de prevenție și siguranță medicală necesar a fi respectate;

j) paza și supravegherea persoanelor private de libertate internate în unități sanitare publice, altele decât penitenciarele-spital, se poate realiza prin monitorizare video de la distanță, cu acordul medicului curant și cu informarea prealabilă a persoanei private de libertate cu privire la obligațiile și interdicțiile pe care le are pe perioada în care se află internată; pot fi aplicate și măsuri de siguranță prevăzute de legislația privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

(2) Măsurile dispuse potrivit alin. (1) trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat și se comunică, de îndată, ministrului Justiției, împreună cu motivele care au stat la baza adoptării acestora.

(3) La încetarea situației care a determinat dispunerea măsurilor potrivit alin. (1), administrația locului de deținere procedează la acordarea, eșalonată, a drepturilor al căror exercițiu a fost amânat pe durata stării de alertă, precum și la punerea în aplicare a recompenselor cu permisiunea de ieșire din penitenciar în condițiile prevăzute de legislația în vigoare.

§3. Dispoziții privind ascultarea persoanelor private de libertate

Art. 62. În cauzele penale, dacă organul judiciar apreciază că aceasta nu aduce atingere bunei desfășurări a procesului ori drepturilor și intereselor părților, persoanele private de libertate sunt audiate prin videoconferință la locul de deținere, fără a fi necesar acordul acestora.

§4. Organizarea activității polițiștilor de penitenciare

Art. 63. (1) Polițistului de penitenciare i se pot modifica, fără acordul său, locul și/sau felul muncii. Modificarea locului și/sau felului muncii polițistului de penitenciare se realizează în raport cu necesitățile și situația operativă existente la nivelul unității unde este încadrat sau al altei unități din poliția penitenciară.

(2) Concediul de odihnă, de odihnă suplimentar, fără plată, de studii și pentru formare profesională al polițistului de penitenciare poate fi întrerupt unilateral de către directorul unității în care polițistul de penitenciare își desfășoară activitatea, în raport cu necesitățile și situația operativă existente la nivelul unității unde este încadrat polițistul de penitenciare sau al altei unități din poliția penitenciară.

Cuprins¹⁾

CODUL PENAL (LEGEA NR. 286/2009)	5
<i>Index</i>	156
CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ (LEGEA NR. 135/2010)	167
<i>Index</i>	434
O.U.G. nr. 70/2020 privind reglementarea unor măsuri, începând cu data de 15 mai 2020, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, pentru prelungirea unor termene, pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, a Legii educației naționale nr. 1/2011, precum și a altor acte normative (<i>extras</i>)	455
Legea 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 (<i>extras</i>)	456

¹⁾ Actele normative cuprinse în prezenta culegere au fost actualizate la data de **17 septembrie 2020**.

Respect pentru autorii noștri, respect pentru profesia aleasă!

Prezenta lucrare, în tot sau în parte, este purtătoare de drepturi de autor, aflate sub protecția Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe. Întrucât, în contemporaneitate, aceste drepturi sunt ignorate și încălcate într-o măsură alarmantă, în pofida sistemului valorilor și convențiilor sociale nescrise, a devenit necesară apărarea lor prin forța și sub sancțiunea legii.

UNIVERSUL JURIDIC SRL, titular al dreptului de autor asupra prezentei lucrări, precizează pentru cititorii săi:

conform art. 196 din Legea nr. 8/1996, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă reproducerea, fără autorizarea sau consimțământul titularului drepturilor recunoscute de lege, a operelor purtătoare de drepturi de autor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe;

conform art. 14 din Legea nr. 8/1996, prin reproducere se înțelege realizarea, integrală sau parțială, a uneia ori a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloc și sub orice formă, inclusiv realizarea oricărei înregistrări sonore sau audiovizuale a unei opere, precum și stocarea permanentă ori temporară a acestora cu mijloace electronice.

Editura își rezervă dreptul de a acționa, prin mijloace legale și prin implicarea autorităților competente, în vederea protejării drepturilor patrimoniale de autor al căror deținător este în baza contractelor de editare.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României ROMÂNIA [Legislație]

Codul penal și Codul de procedură penală. - Ed. a 17-a, rev. / ed. îngrij.
de prof. univ. dr. Dan Lupașcu. - București : Universul Juridic, 2020
Index
ISBN 978-606-39-0690-9

I. Lupașcu, Dan (ed.)

34

Tehnoredactor: Marcela Radu
Copertă: Aurelian Leahu

Redacție:
tel.: 0732.320.666
e-mail: redactie@universuljuridic.ro

Distribuție:
tel.: 021.314.93.15
fax: 021.314.93.16
e-mail: distributie@universuljuridic.ro
editurauniversuljuridic.ro

Pro lege
Legislație și jurisprudență

Editura Universul Juridic

Portal:
tel.: 0725.683.560
e-mail: portal@universuljuridic.ro
universuljuridic.ro

Universul Juridic

Librăria UJmag:
tel.: 0733.673.555;
021.312.22.21
e-mail: comenzi@ujmag.ro
ujmag.ro

UJmag.ro

CODUL PENAL¹⁾ (LEGEA NR. 286/2009)

Tabla de materii

PARTEA GENERALĂ	(art. 1-187).....	8
Titlul I. Legea penală și limitele ei de aplicare	(art. 1-14)	8
Capitolul I. Principii generale	(art. 1-2).....	8
Capitolul II. Aplicarea legii penale	(art. 3-14).....	9
Secțiunea 1. Aplicarea legii penale în timp	(art. 3-7).....	9
Secțiunea a 2-a. Aplicarea legii penale în spațiu	(art. 8-14).....	13
Titlul II. Infracțiunea	(art. 15-52)	18
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 15-17)	18
Capitolul II. Cauzele justificative	(art. 18-22).....	18
Capitolul III. Cauzele de neimputabilitate	(art. 23-31).....	19
Capitolul IV. Tentativa	(art. 32-34).....	20
Capitolul V. Unitatea și pluralitatea de infracțiuni	(art. 35-45).....	21
Capitolul VI. Autorul și participanții	(art. 46-52).....	26

¹⁾ M. Of. nr. 510 din 24 iulie 2009; în vigoare de la 1 feb. 2014, cu excepția art. 446 alin. (2) și (3) care au intrat în vigoare la 4 zile de la publicare. Abreviere: NCP (N.r. Având în vedere răspândirea pe scară largă a abrevierii „NCP” pentru Noul Cod penal, precum și faptul că, prin utilizarea acesteia, se evită orice confuzie cu vechiul Cod penal, am decis păstrarea abrevierii respective în cadrul notelor). Istoric:

- **L. nr. 27/2012** pt. modif. și compl. CP al României și a L. nr. 286/2009 priv. NCP (M. Of. nr. 180 din 20 martie 2012);
- **L. nr. 63/2012** pt. modif. și compl. CP al României și a L. nr. 286/2009 priv. NCP (M. Of. nr. 258 din 19 aprilie 2012);
- **L. nr. 187/2012** pt. punerea în aplic. a NCP (M. Of. nr. 757 din 12 noiembrie 2012; în vigoare de la 1 februarie 2014);
- **D.C.C. nr. 265/2014** (M. Of. nr. 372 din 20 mai 2014);
- **D.C.C. nr. 508/2014** (M. Of. nr. 843 din 19 noiembrie 2014);
- **L. nr. 159/2014** pt. abrog. art. 276 din L. nr. 286/2009 priv. NCP (M. Of. nr. 887 din 5 decembrie 2014);
- **D.C.C. nr. 732/2014** (M. Of. nr. 69 din 27 ianuarie 2015);
- **D.C.C. nr. 11/2015** (M. Of. nr. 102 din 9 februarie 2015);
- **O.U.G. nr. 18/2016** pt. modif. și compl. L. nr. 286/2009 priv. NCP, L. nr. 135/2010 priv. NCPP, precum și pt. compl. art. 31 alin. (1) L. nr. 304/2004 priv. organiz. judiciară (M. Of. nr. 389 din 23 mai 2016);
- **D.C.C. nr. 405/2016** (M. Of. nr. 517 din 8 iulie 2016);
- **L. nr. 151/2016** priv. ordinul european de protecție, precum și pt. modif. și compl. unor acte normative (M. Of. nr. 545 din 20 iulie 2016);
- **D.C.C. nr. 224/2017** (M. Of. nr. 427 din 9 iunie 2017);
- **D.C.C. nr. 368/2017** (M. Of. nr. 566 din 17 iulie 2017);
- **L. nr. 193/2017** pt. modif. NCP (M. Of. nr. 598 din 25 iulie 2017);
- **D.C.C. nr. 518/2017** (M. Of. nr. 765 din 26 septembrie 2017);
- **L. nr. 49/2018** priv. precursorii de explozivi, precum și pt. modif. și compl. unor acte normative (M. Of. nr. 194 din 2 martie 2018);
- **D.C.C. nr. 297/2018** (M. Of. nr. 518 din 25 iunie 2018);
- **D.C.C. nr. 601/2018** (M. Of. nr. 1057 din 13 decembrie 2018);
- **D.C.C. nr. 651/2018** (M. Of. nr. 1083 din 20 decembrie 2018);
- **O.U.G. nr. 28/2020** pt. modif. și compl. NCP (M. Of. nr. 228 din 20 martie 2020); **art. 326, 352, 352¹**.

Titlul III. Pedepsele	(art. 53-106).....	28
Capitolul I. Categoriile pedepselor	(art. 53-55).....	28
Capitolul II. Pedepsele principale	(art. 56-64).....	28
Sectiunea 1. Detențiunea pe viață	(art. 56-59).....	28
Sectiunea a 2-a. Închisoarea	(art. 60).....	29
Sectiunea a 3-a. Amendă	(art. 61-64).....	29
Capitolul III. Pedepsa accesorie și pedepsele complementare	(art. 65-70).....	31
Sectiunea 1. Pedepsa accesorie	(art. 65).....	31
Sectiunea a 2-a. Pedepsele complementare	(art. 66-70).....	31
Capitolul IV. Calculul duratei pedepselor	(art. 71-73).....	34
Capitolul V. Individualizarea pedepselor	(art. 74-106).....	35
Sectiunea 1. Dispoziții generale	(art. 74).....	35
Sectiunea a 2-a. Circumstanțele atenuante și circumstanțele agravante	(art. 75-79).....	35
Sectiunea a 3-a. Renunțarea la aplicarea pedepsei	(art. 80-82).....	37
Sectiunea a 4-a. Amânarea aplicării pedepsei	(art. 83-90).....	38
Sectiunea a 5-a. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere	(art. 91-98).....	41
Sectiunea a 6-a. Liberarea condiționată	(art. 99-106).....	45
Titlul IV. Măsurile de siguranță	(art. 107-112 ¹).....	49
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 107-108).....	49
Capitolul II. Regimul măsurilor de siguranță	(art. 109-112 ¹).....	49
Titlul V. Minoritatea	(art. 113-134).....	53
Capitolul I. Regimul răspunderii penale a minorului	(art. 113-116).....	53
Capitolul II. Regimul măsurilor educative neprivative de libertate	(art. 117-123).....	54
Capitolul III. Regimul măsurilor educative privative de libertate	(art. 124-127).....	57
Capitolul IV. Dispoziții comune	(art. 128-134).....	59
Titlul VI. Răspunderea penală a persoanei juridice	(art. 135-151).....	61
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 135-137).....	61
Capitolul II. Regimul pedepselor complementare aplicate persoanei juridice	(art. 138-145).....	62
Capitolul III. Dispoziții comune	(art. 146-151).....	64
Titlul VII. Cauzele care înlătură răspunderea penală	(art. 152-159).....	66
Titlul VIII. Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei	(art. 160-164).....	69
Titlul IX. Cauzele care înlătură consecințele condamnării	(art. 165-171).....	71
Titlul X. Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală	(art. 172-187).....	73
PARTEA SPECIALĂ	(art. 188-446).....	76
Titlul I. Infracțiuni contra persoanei	(art. 188-227).....	76
Capitolul I. Infracțiuni contra vieții	(art. 188-192).....	76
Capitolul II. Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății	(art. 193-198).....	77

Capitolul III. Infrațiuni săvârșite asupra unui membru de familie ...	(art. 199-200).....	79
Capitolul IV. Agresiuni asupra fătului	(art. 201-202).....	80
Capitolul V. Infrațiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie	(art. 203-204).....	81
Capitolul VI. Infrațiuni contra libertății persoanei	(art. 205-208).....	81
Capitolul VII. Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile	(art. 209-217).....	82
Capitolul VIII. Infrațiuni contra libertății și integrității sexuale	(art. 218-223).....	84
Capitolul IX. Infrațiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private	(art. 224-227).....	87
Titlul II. Infrațiuni contra patrimoniului	(art. 228-256).....	89
Capitolul I. Furtul	(art. 228-232).....	89
Capitolul II. Tâlhăria și pirateria	(art. 233-237).....	90
Capitolul III. Infrațiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii	(art. 238-248).....	91
Capitolul IV. Fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice	(art. 249-252).....	93
Capitolul V. Distrugerea și tulburarea de posesie	(art. 253-256).....	94
Capitolul VI. Infrațiuni care au produs consecințe deosebit de grave	(art. 256 ¹).....	95
Titlul III. Infrațiuni privind autoritatea și frontiera de stat	(art. 257-265).....	96
Capitolul I. Infrațiuni contra autorității	(art. 257-261).....	96
Capitolul II. Infrațiuni privind frontiera de stat	(art. 262-265).....	97
Titlul IV. Infrațiuni contra înfăptuirii justiției	(art. 266-288).....	99
Titlul V. Infrațiuni de corupție și de serviciu	(art. 289-309).....	106
Capitolul I. Infrațiuni de corupție	(art. 289-294).....	106
Capitolul II. Infrațiuni de serviciu	(art. 295-309).....	107
Titlul VI. Infrațiuni de fals	(art. 310-328).....	112
Capitolul I. Falsificarea de monede, timbre sau de alte valori	(art. 310-316).....	112
Capitolul II. Falsificarea instrumentelor de autentificare sau de marcare	(art. 317-319).....	113
Capitolul III. Falsuri în înscrisuri	(art. 320-328).....	113
Titlul VII. Infrațiuni contra siguranței publice	(art. 329-366).....	117
Capitolul I. Infrațiuni contra siguranței circulației pe căile ferate ...	(art. 329-333).....	117
Capitolul II. Infrațiuni contra siguranței circulației pe drumurile publice	(art. 334-341).....	118
Capitolul III. Nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive	(art. 342-347).....	122
Capitolul IV. Infrațiuni privitoare la regimul stabilit pentru alte activități reglementate de lege	(art. 348-351).....	124
Capitolul V. Infrațiuni contra sănătății publice	(art. 352-359).....	129
Capitolul VI. Infrațiuni contra siguranței și integrității sistemelor și datelor informatice	(art. 360-366).....	132

Titlul VIII. Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială	(art. 367-384)....	134
Re Capitolul I. Infracțiuni contra ordinii și liniștii publice	(art. 367-375)....	134
Capitolul II. Infracțiuni contra familiei.....	(art. 376-380)....	137
Capitolul III. Infracțiuni contra libertății religioase și respectului datorat persoanelor decedate	(art. 381-384)....	138
Titlul IX. Infracțiuni electorale	(art. 385-393)....	140
Titlul X. Infracțiuni contra securității naționale	(art. 394-412)....	142
Titlul XI. Infracțiuni contra capacității de luptă a forțelor armate	(art. 413-437)....	146
Capitolul I. Infracțiuni săvârșite de militari.....	(art. 413-431)....	146
Capitolul II. Infracțiuni săvârșite de militari sau de civili	(art. 432-437)....	149
Titlul XII. Infracțiuni de genocid, contra umanității și de război ..	(art. 438-445)....	150
Capitolul I. Infracțiuni de genocid și contra umanității.....	(art. 438-439)....	150
Capitolul II. Infracțiuni de război.....	(art. 440-445)....	151
Titlul XIII. Dispoziții finale	(art. 446)....	155

PARTEA GENERALĂ

• **LPA (L. nr. 187/2012 pt. punerea în aplic. a NCP). Art. 236. Disp. P. gen. NCP, precum și disp. generale ale prezentei L. se aplică și faptelor sancționate penal prin legi speciale, în afară de cazul în care legea dispune altfel.**

Titlul I

Legea penală și limitele ei de aplicare

Capitolul I

Principii generale

Art. 1. Legalitatea incriminării. (1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.

(2) Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.

• **VECHIUL CP (L. NR. 15/1968): art. 2, 11.**

Art. 2. Legalitatea sancțiunilor de drept penal. (1) Legea penală prevede pedepsele aplicabile și măsurile educative ce se pot lua față de persoanele care au săvârșit infracțiuni, precum și măsurile de siguranță ce se pot lua față de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală.

(2) Nu se poate aplica o pedeapsă ori nu se poate lua o măsură educativă sau o măsură de siguranță dacă aceasta nu era prevăzută de legea penală la data când fapta a fost săvârșită.

(3) Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită și aplicată în afara limitelor generale ale acesteia.

• **VECHIUL CP: art. 2, 11.**

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 23. Libertatea individuală.** (12) Nici o pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii.

Capitolul II

Aplicarea legii penale

Secțiunea 1

Aplicarea legii penale în timp

Art. 3. Activitatea legii penale. Legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în timpul cât ea se află în vigoare.

• **VECHIUL CP: art. 10.**

• **LPA. Art. 5. (1)** Atunci când o normă penală face trimitere la o altă normă determinată, de la care împrumută unul sau mai multe elemente, modificarea normei completatoare atrage și modificarea normei incomplete. (2) În cazul abrogării normei completatoare, norma incompletă va păstra elementele preluate de la aceasta, inclusiv limitele de pedeapsă, în forma existentă la data abrogării, afară de cazul în care legea dispune altfel. **Art. 7.** Ori de câte ori o normă în vigoare face trimitere la una sau mai multe infracțiuni prevăz. de CP 1969 sau de o lege specială modificată prin dispozițiile prezentei legi, trimiterea se consideră făcută la infracțiunea sau infracțiunile prevăzute de legea nouă, având aceleași elemente constitutive [**Art. 2.** În cuprinsul prezentei legi, prin CP 1969 se înțelege L. nr. 15/1968 priv. CP, rep. în M. Of. nr. 65 din 16 aprilie 1997, cu modif. și compl. ult.].

Art. 4. Aplicarea legii penale de dezincriminare. Legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.

• **VECHIUL CP: art. 12 alin. (1).**

• **LPA. Art. 3. (1)** Dispozițiile art. 4 NCP privind legea penală de dezincriminare sunt aplicabile și în situațiile în care o faptă determinată, comisă sub imperiul legii vechi, nu mai constituie infracțiune potrivit legii noi datorită modificării elementelor constitutive ale infracțiunii, inclusiv a formei de vinovăție, cerută de legea nouă pentru existența infracțiunii. (2) Dispozițiile art. 4 NCP nu se aplică în situația în care fapta este incriminată de legea nouă sau de o altă lege în vigoare, chiar sub o altă denumire.

• **NECONSTITUȚIONALITATE. D.C.C. nr. 651/2018:** „(...) soluția legislativă cuprinsă în art. 4 NCP, care nu asimilează efectele unei d.c.c. prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu cele ale unei legi penale de dezincriminare, este neconstituțională”.

• **HP. Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 6/2015 (M. Of. nr. 257 din 17 aprilie 2015):** „(...) în interpr. disp. art. 4 NCP, succesiunea de acte normative cu privire la prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior (OMMP nr. 3283/2012; art. 202 pct. 8 L. nr. 187/2012; OMAPP nr. 76/2014 și OMAPP nr. 118/2014) nu a avut ca efect imposibilitatea stabilirii acestui preț și, pe cale de consecință, nu a condus la dezincriminarea în concreto a infracțiunilor de tăiere fără drept de arbori din fondul forestier național, prev. de art. 108 [în prezent, art. 107] L. nr. 46/2008 și de furt de arbori din fondul forestier național, prevăz. de art. 110 [în prezent, art. 109] L. nr. 46/2008”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 30/2015 (M. Of. nr. 14 din 8 ianuarie 2016): „(...) în situația unei infracțiuni de înșelăciune comise sub imperiul CP 1969, care a produs un prejudiciu sub pragul de 2.000.000 lei, modificarea noțiunii de «consecințe deosebit de grave» în NCP nu produce efectele prevăz. de art. 4 NCP și nici pe cele prevăz. de art. 3 alin. (1) L. nr. 187/2012 pt. punerea în aplic. a NCP și nu conduce la dezincriminarea infracțiunii de înșelăciune”.

V. și **Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 9/2016 (infra, art. 371).**

Art. 5. Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei. (1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, precum și ordonanțelor de urgență aprobate de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile.

• **VECHIUL CP: art. 13.**

• **NECONSTITUȚIONALITATE. D.C.C. nr. 265/2014:** „(...) disp. art. 5 NCP sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile”.

• **LPA. Art. 10.** *Tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni se aplică potrivit legii noi atunci când cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă, chiar dacă pentru celelalte infracțiuni pedeapsa a fost stabilită potrivit legii vechi, mai favorabilă.*

Art. 12. (1) În cazul succesiunii de legi penale intervenite până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, pedepsele accesorii și complementare se aplică potrivit legii care a fost identificată ca lege mai favorabilă în raport cu infracțiunea comisă. **Art. 16.** (1) Măsura suspendării sub supraveghere a executării pedepsei aplicată în baza CP 1969 se menține și după intrarea în vigoare a NCP, până la împlinirea termenului de încercare stabilit prin hotărârea de condamnare. (2) Pentru determinarea legii penale mai favorabile cu privire la suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei conform art. 5 NCP, instanța va avea în vedere sfera obligațiilor impuse condamnatului și efectele suspendării potrivit legilor succesive, cu prioritate față de durata termenului de încercare sau supraveghere. **Art. 17.** În aplicarea dispozițiilor referitoare la legea penală mai favorabilă intervenită în cursul procesului, o pedeapsă cu suspendarea executării, aplicabilă potrivit CP 1969, este considerată mai favorabilă decât o măsură educativă privativă de libertate prevăzută de NCP.

• **HP. Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 5/2014** (M. Of. nr. 470 din 26 iunie 2014): „În aplic. art. 5 NCP, se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile. (...) nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condițiile de existență și sancționare ale infracțiunii în formă continuată”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 10/2014 (M. Of. nr. 502 din 7 iulie 2014): „(...) în aplic. art. 5 NCP, circumstanțele atenuante se apreciază global în raport de incriminare și sancțiune. În situația intrării în vigoare a unei noi legi, ce aduce modificări atât cu privire la pedepse, cât și cu privire la circumstanțe atenuante, circumstanțele ca parte din instituția sancțiunii unei infracțiuni nu pot fi privite și analizate distinct față de instituția pedepsei. Înlăturarea circumstanțelor atenuante nu aduce atingere principiului neagrării situației în propria cale de atac prevăzută în art. 418 NCPP, atunci când, în concret, pentru aceeași faptă se stabilește o sancțiune mai puțin severă”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 21/2014 (M. Of. nr. 829 din 13 noiembrie 2014): „(...) disp. art. 5 alin. (1) NCP trebuie interpretate, inclusiv în materia prescripției răspunderii penale, în sensul că legea penală mai favorabilă este aplicabilă în cazul infracțiunilor săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 care nu au fost încă judecate definitiv, în conformitate cu D.C.C. nr. 265/2014”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 13/2015 (M. Of. nr. 410 din 10 iunie 2015): „(...) în aplic. art. 5 NCP, cf. D.C.C. nr. 265/2014, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit CP anterior, a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o pedeapsă, cu suspendarea condiționată a executării, care, conform art. 41 alin. (1) NCP, nu îndeplinește condițiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea și

executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiționate, se realizează potrivit art. 15 alin. (2) L. nr. 187/2012 rap. art. 83 alin. (1) CP anterior”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 29/2015 (M. Of. nr. 29 din 15 ianuarie 2016): „(...) în procedura de modificare a pedepsei prevăz. de art. 585 alin. (1) lit. a) NCPP, în cadrul operațiunii de contopire a unei pedepse cu închisoarea aplicată în temeiul CP anterior pentru o infracțiune săvârșită sub imperiul acestei legi cu o pedeapsă cu închisoarea aplicată în temeiul NCP pentru o infracțiune săvârșită sub CP anterior se impune determinarea legii penale mai favorabile condamnatului conform art. 5 NCP”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 7/2016 (M. Of. nr. 251 din 5 aprilie 2016): „(...) în aplic. art. 5 NCP, în cazul pluralității de infracțiuni constând în săvârșirea unor infracțiuni anterior datei de 1 feb. 2014, respectiv a unor infracțiuni comise după intrarea în vigoare a NCP, pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 1 feb. 2014 se va aplica legea penală mai favorabilă – identificată ca fiind legea veche sau legea nouă –, iar pentru infracțiunile săvârșite sub imperiul legii penale noi, precum și pentru tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni se va aplica legea nouă, cf. art. 3 NCP și art. 10 L. nr. 187/2012 pt. punerea în aplic. a NCP”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 11/2016 (M. Of. nr. 468 din 23 iunie 2016): „(...) în aplic. art. 5 NCP, cf. D.C.C. nr. 265/2014, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care potrivit CP anterior a fost aplicată printr-o hotărâre definitivă o pedeapsă cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei potrivit art. 86¹ CP anterior și o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este considerată legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei rezultante în urma revocării suspendării sub supraveghere se realizează cf. art. 96 alin. (4) și (5) NCP”.

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 15. Universalitatea.** (2) *Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.*

Art. 6. Aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei. (1) Când după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și până la executarea completă a pedepsei închisorii sau amenzii a intervenit o lege care prevede o pedeapsă mai ușoară, sancțiunea aplicată, dacă depășește maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, se reduce la acest maxim.

(2) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la detențiune pe viață și până la executarea ei a intervenit o lege care prevede pentru aceeași faptă numai pedeapsa închisorii, pedeapsa detențiunii pe viață se înlocuiește cu maximul închisorii prevăzut pentru acea infracțiune.

(3) Dacă legea nouă prevede în locul pedepsei închisorii numai amenda, pedeapsa aplicată se înlocuiește cu amenda, fără a se putea depăși maximul special prevăzut în legea nouă. Ținându-se seama de partea executată din pedeapsa închisorii, se poate înlătura în totul sau în parte executarea amenzii.

(4) Măsurile educative neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta, dacă este mai favorabilă.

(5) Când legea nouă este mai favorabilă în condițiile alin. (1)-(4), pedepsele complementare și măsurile de siguranță neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta.

(6) Dacă legea nouă este mai favorabilă numai sub aspectul pedepselor complementare sau măsurilor de siguranță, acestea se execută în conținutul și limitele prevăzute de legea nouă.

(7) Când o dispoziție din legea nouă se referă la pedepse definitiv aplicate, se ține seama, în cazul pedepselor executate până la data intrării în vigoare a acesteia, de pedeapsă redusă sau înlocuită potrivit dispozițiilor alin. (1)-(6).

• **VECHIUL CP: art. 14-15.**

• **LPA. Art. 4.** Pedeapsa aplicată pentru o infracțiune printr-o hotărâre ce a rămas definitivă sub imperiul CP 1969, care nu depășește maximul special prevăzut de Codul penal, nu poate fi redusă în urma intrării în vigoare a acestei legi. **Art. 8.** Disp. art. 4 se aplică în mod corespunzător și pedepselor aplicate prin hotărâri care au rămas definitive anterior intrării în vigoare a prezentei legi, pentru fapte incriminate de actele normative prevăzute în T. II.

• **HP. Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 1/2014** (M. Of. nr. 349 din 13 mai 2014): „În aplic. legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei înainte de intrarea în vigoare a NCP, pentru ipoteza unui concurs de infracțiuni, într-o primă etapă se verifică incidența art. 6 NCP, cu privire la pedepsele individuale. În a doua etapă, se verifică dacă pedeapsa rezultantă aplicată potrivit legii vechi depășește maximul la care se poate ajunge în baza legii noi, cf. art. 39 NCP. În cazul în care pedeapsa rezultantă aplicată potrivit legii vechi depășește maximul la care se poate ajunge în baza art. 39 NCP, pedeapsa rezultantă va fi redusă la acest maxim. În caz contrar, pedeapsa rezultantă va rămâne astfel cum a fost stabilită potrivit legii vechi”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 6/2014 (M. Of. nr. 471 din 26 iunie 2014): „În aplic. legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit art. 6 alin. (1) NCP, în cazul tentativei, limita maximă a pedepsei ce trebuie avută în vedere este maximul prevăzut de lege pentru forma tentată (maximul special al pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea consumată, redus sau înlocuit conform dispozițiilor privind tratamentul sancționator al tentativei)”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 7/2014 (M. Of. nr. 471 din 26 iunie 2014): „În aplic. legii penale mai favorabile, potrivit art. 6 NCP, în cazul infracțiunilor continuate, prin sintagma «maxim special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită» se înțelege maximul special prevăzut de lege pentru infracțiune, fără luarea în considerare a cauzei de majorare a pedepsei prevăzută pentru infracțiunea continuată”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 8/2014 (M. Of. nr. 473 din 27 iunie 2014): „În aplic. legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit art. 6 alin. (1) NCP, (...) la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită nu se vor lua în considerare circumstanțele atenuante sau agravante reținute condamnatului și care apar valorificate în pedeapsa concretă, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăz. de legea nouă”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 13/2014 (M. Of. nr. 505 din 8 iulie 2014): „Disp. art. 6 alin. (1) NCP, priv. legea mai favorabilă după judecarea definitivă a cauzei, sunt aplicabile și cu privire la hotărârea de condamnare pronunțată de un alt stat față de cetățenii români, dacă aceasta a fost recunoscută în procedura reglem. de L. nr. 302/2004 priv. cooperarea judiciară internațională în materie penală”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 14/2014 (M. Of. nr. 525 din 15 iulie 2014): „(...) în aplic. legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei, potrivit art. 6 alin. (1) NCP, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăz. de legea nouă, nu se va lua în considerare cauza specială de reducere a pedepsei prevăz. de art. 320¹ alin. (7) CPP anterior, reținută condamnatului și valorificată în pedeapsa concretă”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 15/2014 (M. Of. nr. 546 din 23 iulie 2014): „(...) în interpr. art. 6 alin. (1) NCP, pentru ipoteza unei infracțiuni comise în stare de recidivă postexecutorie judecată definitiv înainte de intrarea în vigoare a NCP, pedeapsa aplicată prin hotărârea de condamnare se va compara cu maximul special prevăz. în legea nouă pentru infracțiunea săvârșită prin luarea în considerare a art. 43 alin. (5) NCP”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 3/2015 (M. Of. nr. 380 din 2 iunie 2015): „(...) în aplic. art. 6 NCP, stabilirea pedepsei în baza legii noi, în cazul pluralității de infracțiuni care, potrivit CP 1969, presupunea reținerea stării de recidivă postcondamnatore cu revocarea suspendării condiționate, iar, potrivit

NCP, condițiile recidivei postcondamnatorii cu privire la primul termen nu mai sunt întrunite, se determină cf. art. 44 rap. art. 39 NCP, ref. pluralitatea intermediară”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 12/2015 (M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2015): „În interpr. art. 6 alin. (1) NCP, în cazul pedepselor definitive pentru infracțiuni care au produs consecințe deosebit de grave potrivit CP anterior, determinarea maximului special prevăzut de legea nouă se realizează, chiar dacă valoarea prejudiciului este inferioară pragului valoric prevăzut de art. 183 NCP, prin raportare la varianta agravată a infracțiunilor limitativ enumerate în art. 309 NCP”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 13/2016 (M. Of. nr. 457 din 21 iunie 2016): „(...) în aplic. art. 6 NCP, în cazul unei infracțiuni în formă continuată care, potrivit legii penale noi, nu mai îndeplinește condițiile de existență ale infracțiunii continuate, ci condițiile concursului de infracțiuni, instanța se raportează la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, iar nu la pedeapsa maximă ce ar rezulta prin aplicarea dispozițiilor ref. concursul de infracțiuni cf. legii penale noi”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 13/2017 (M. Of. nr. 464 din 21 iunie 2017): „(...) disp. art. 6 NCP sunt incidente în ipoteza în care legea penală mai favorabilă a intervenit după liberarea condiționată a persoanei condamnate, iar ulterior s-a dispus executarea restului de pedeapsă, printr-o nouă hotărâre definitivă de condamnare, prin care instanța nu s-a pronunțat cu privire la aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei”.

V. și **Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 18/2014** (infra, art. 125).

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. V. art. 15 alin. (2) CR** (supra, art. 5 NCP).

Art. 7. Aplicarea legii penale temporare. (1) Legea penală temporară se aplică infracțiunii săvârșite în timpul când era în vigoare, chiar dacă fapta nu a fost urmărită sau judecată în acel interval de timp.

(2) Legea penală temporară este legea penală care prevede data ieșirii ei din vigoare sau a cărei aplicare este limitată prin natura temporară a situației care a impus adoptarea sa.

• **VECHIUL CP: art. 16.**

Secțiunea a 2-a Aplicarea legii penale în spațiu

Art. 8. Teritorialitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite pe teritoriul României.

(2) Prin teritoriul României se înțelege întinderea de pământ, marea teritorială și apele cu solul, subsolul și spațiul aerian, cuprinse între frontierele de stat.

(3) Prin infracțiune săvârșită pe teritoriul României se înțelege orice infracțiune comisă pe teritoriul arătat în alin. (2) sau pe o navă sub pavilion românesc ori pe o aeronavă înmatriculată în România.

(4) Infracțiunea se consideră săvârșită pe teritoriul României și atunci când pe acest teritoriu ori pe o navă sub pavilion românesc sau pe o aeronavă înmatriculată în România s-a efectuat un act de executare, de instigare sau de complicitate ori s-a produs, chiar în parte, rezultatul infracțiunii.

• **VECHIUL CP: art. 3, 142-143.**

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 3. Teritoriul.** (2) Frontierele țării sunt consfințite prin lege organică [L. nr. 17/1990 priv. regimul juridic al apelor maritime interioare, al mării teritoriale, al zonei contigue și al zonei economice exclusive ale României, rep. – M. Of. nr. 252 din 8 aprilie 2014; O.U.G. nr. 105/2001 priv. frontiera de stat a României – M. Of. nr. 352 din 30 iunie 2001, cu modif. ult.], cu respectarea principiilor și a celorlalte norme general admise ale dreptului internațional.